

Dijkversterking HANSWEERT

**WIJ
WERKEN AAN
WATERVEILIGHEID**

10
NIEUWSBRIEF

Waterschap Scheldestromen werkt aan de dijkversterking van Hansweert. De dijk voldoet niet aan de nieuwste waterveiligheidsnorm die het Rijk op 1 januari 2017 in de wet heeft vastgelegd. Dit betekent niet dat de dijk acuut onveilig is, maar om in de toekomst de veiligheid tegen overstromingen te kunnen garanderen, moet het dijkvak worden versterkt. Het traject waar het om gaat is 5.150 meter lang en loopt vanaf het sluiscomplex Hansweert tot en met de Langeweg in Kapelle. De dijk is niet hoog genoeg en is aan de binnenkant onvoldoende stabiel.

“De dijkversterking bij Hansweert wordt voor het grootste deel gefinancierd door het Hoogwaterbeschermingsprogramma en door waterschap Scheldestromen. Dit is een programma waarin het Rijk en de waterschappen intensief samenwerken om Nederland te beveiligen tegen overstromingen. Het Hoogwaterbeschermingsprogramma is onderdeel van het Deltaprogramma Waterveiligheid. Hierin wordt in Nederland tot 2050, volgens de huidige inzichten, meer dan 1.300 kilometer primaire dijken versterkt, zodat ze weer voldoen aan de nieuwste veiligheidsnormen.”

ELKAAR INFORMEREN, OOK IN ONGEWONE TIJDEN

Inmiddels raken we steeds meer gewend aan de ongewone situatie door het coronavirus. Elkaar informeren gebeurt zoveel mogelijk digitaal, maar dat is niet voor iedereen even gemakkelijk. Omdat we de omgeving graag goed op de hoogte willen houden over de dijkversterking, bezorgen we de nieuwsbrief deze keer in Hansweert, Schore en het buitengebied op papier.

Uiteraard kunt u de nieuwsbrief ook digitaal bekijken via onze projectpagina op de website van het waterschap. Deze hebben we de afgelopen tijd helemaal vernieuwd. Onderdelen zijn bijvoorbeeld 'Waar staan we nu?', 'Ontwerp', 'Vraag en antwoord' en 'Actueel'. Benieuwd? Neem dan een kijkje op www.scheldestromen.nl/hansweert.

Digitale informatiebijeenkomst

Afgelopen januari organiseerden we een informatiebijeenkomst voor de direct belanghebbenden die rondom het park en het voetbalveld wonen. Tijdens deze online sessie gaven we uitleg over de inrichting van de parkzone en de herinrichting van het voetbalveld. We kijken terug op een geslaagde bijeenkomst. We hebben veel vragen kunnen beantwoorden en de plannen goed kunnen toelichten.

Komende half jaar

Het project zit nu in de planuitwerkingsfase. Het komende half jaar ronden we het Definitief Ontwerp af. Verder vragen we

toestemmingen en vergunningen aan. Het gaat hierbij om de Milieu Effect Rapportage, het projectplan Waterwet, de Vergunning Wet Natuurbescherming en twee nieuwe bestemmingsplannen, een voor de gemeente Kapelle en een voor de gemeente Reimerswaal. Parallel hieraan lopen de onderhandelingen over de noodzakelijke grondverwerving. Ook werken we verder toe naar het plan voor de daadwerkelijke aanleg.

Doorkijk nieuwsbrief

In deze nieuwsbrief leest u een interview met Frans van Zijderveld over de effecten van de dijkversterking op het landschap en de natuurwaarden. Ook komt de omgeving aan het woord. We vroegen twee bedrijven wat zij van het project vinden. We spraken Leunus van Lieren van stal Hexagon en Linda Veldhoen-de Regt van Farmpack. Tot slot ook deze keer de rubriek: 'Hansweert in vroegere tijden'.

We wensen u veel leesplezier en hopen elkaar later dit jaar weer fysiek te mogen ontmoeten!

PLANNING DIJKVERSTERKING HANSWEERT

INITIATIEFFASE
2017 - 2018

VERKENNINGSFASE
2018 - MEI 2019

PLANUITWERKINGSFASE
JUNI 2019 - DERDE KWARTAAL 2021

VOORJAAR 2021

- Aanvragen toestemmingen en vergunningen: (Milieu Effect Rapportage (MER), Projectplan Waterwet, Vergunning Wet natuurbescherming, bestemmingsplan gemeente Kapelle en gemeente Reimerswaal)

TWEDE KWARTAAL 2021

- Definitief Ontwerp (DO) klaar
- Afronden onderzoeken

DERDE KWARTAAL 2021

- Ter inzagelegging gedurende zes weken, mogelijkheid om zienswijzen in te dienen op de toestemmingen (behalve op de MER)
- Verwerken zienswijzen en vaststelling definitieve toestemmingen, verkrijgen goedkeuringsbesluit Projectplan Waterwet bij de Provincie Zeeland

TWEDE KWARTAAL 2022

- Ter inzagelegging gedurende zes weken, mogelijkheid om beroep in te dienen op de toestemmingen (behalve op de MER)

REALISATIEFASE
DERDE KWARTAAL 2022 - 2025

Kijk voor de uitgebreide planning op www.scheldestromen.nl/hansweert.

AANDACHT VOOR LANDSCHAP EN NATUUR BIJ DIJKVERSTERKING HANSWEERT

Frans van Zijderveld

Binnen de Dijkversterking Hansweert krijgt de impact van het project op het landschap en de natuurwaarden volop aandacht. Frans van Zijderveld, Provinciaal Ambassadeur Zuidwestelijke Delta bij Vereniging Natuurmonumenten, is namens de natuurorganisaties van Coalitie Delta Natuurlijk hierbij betrokken. Hij adviseert bij het onderzoek naar de gevolgen van de werkzaamheden op de natuur. Ook denkt Frans mee over de mogelijke ontwikkeling van een natuurgebied. We gingen met hem in gesprek.

Omdat de dijk aan een Natura 2000-gebied grenst en als voorbereiding voor Vergunning Wet Natuurbescherming, vindt onderzoek plaats naar de effecten van de aanleg. "Wij kijken kritisch mee met het onderzoek van een extern bureau en vullen waar nodig aan," vertelt Frans. "Door onze brede gebiedskennis van boswachters, leden en vrijwilligers kunnen wij goed inschatten welk effect de dijkversterking heeft op het landschap en de natuurwaarden. Wij geven hierbij onze zorgpunten aan. Punten die bijvoorbeeld beter onderzocht moeten worden of waar een permanente oplossing voor nodig is."

Rust bewaren in natuurgebieden

"Voor de dijkversterking hebben wij extra aandacht gevraagd voor twee zaken," vervolgt Frans. "Deze gaan vooral over vogels, want daar gaat het niet goed mee. De eerste betreft de uitvoeringsfase. In het broedseizoen broeden er veel vogels in het gebied en eten ze zich hier tijdens de vogeltrek vol. Wij zouden daarom graag zien dat de aanleg plaatsvindt in een periode die het minst schadelijk is voor de natuur. Ten tweede is er net buiten het dorp een populair gebied voor vogels. Daar ligt nu een fiets- en wandelpad langs. Ons advies: kijk bij de inrichting van de nieuwe dijk naar de mogelijkheden om verstoring tegen te gaan. Op andere plekken in Zeeland is dat al gedaan. Het publiek hierover informeren en zo nodig de route aanpassen of de bezoekers leiden naar

een uitkijkpunt, werken daar goed. Met een goede oplossing is er rust op plekken als deze en dat is voor de natuur erg belangrijk."

Win-win situatie

Voor de dijkversterking is veel grond nodig. "Het waterschap vroeg of wij hier iets in kunnen betekenen. Dat kan zeker. We hebben een aantal gebieden in beheer die we nog zo ideaal mogelijk willen inrichten. Iets ten zuiden van 's-Gravenpolder ligt bijvoorbeeld een gebied waar we mogelijk grond af kunnen graven. Het waterschap onderzoekt nu of die grond geschikt is. Een wens is om binnen zo'n gebied kleinere gebieden aan te leggen die in de winter nat zijn en in de zomer langzaam droog vallen. Zo kunnen bepaalde kwetsbare vogelsoorten daar broeden of eten. Als het mogelijk is om de grond te gebruiken voor de dijkversterking, pakken we deze kans aan om het aantrekkelijker in te richten als natuurgebied, of misschien wel te vergroten. En dat is zowel een win voor de natuur als een win voor het project."

Brede gebiedsontwikkeling

"Al met al vind ik dat we goed gehoord en gewaardeerd worden voor onze inbreng," sluit Frans af. "Het waterschap pakt het project echt in samenspraak met de omgeving op. Waterveiligheid is in Nederland, en zeker in Zeeland, ontzettend belangrijk. Bij Hansweert

doen we nu ervaring op met een brede gebiedsontwikkeling waarin veiligheid gecombineerd wordt met natuur, recreatie en landschap. Wat mij betreft een goed voorbeeld van hoe werken aan een gebiedsontwikkeling er in 2021 uit moet zien. Het zou natuurlijk mooi zijn als we deze ervaringen kunnen inzetten voor volgende projecten."

Bontbekplevier

Coalitie Delta Natuurlijk

Frans vertegenwoordigt naast Natuurmonumenten ook Stichting het Zeeuwse Landschap, Staatsbosbeheer en Vogelbescherming Nederland en stemt hierover met hen af. Ook de Zeeuwse Milieufederatie (ZMF) is nauw betrokken. De partijen zijn verenigd in Coalitie Delta Natuurlijk, een samenwerkingsverband van de tien verschillende natuur- en milieuorganisaties uit Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Holland. Onderling stemmen de organisaties inhoud en procedures af en wie er bij bepaalde ontwikkelingen aanhaakt.

OMGEVING AAN HET WOORD

“BELANGRIJK DAT ONS BEDRIJF TIJDENS HET WERK GOED BEREIKBAAR BLIJFT”

Stal Hexagon is gevestigd in het buitengebied van Schore. Eigenaar Leunus van Lieren begon het bedrijf in 1980. Nu, ruim veertig jaar later, is Stal Hexagon uitgegroeid tot een internationaal fenomeen en verkoopt Leunus over de hele wereld paarden in het topsegment. “Je kunt stellen dat onze naam internationaal gezien groter is dan in Schore.” Vanwege de bereikbaarheid van zijn bedrijf is Leunus betrokken bij de dijkversterking.

Stal Hexagon ligt aan de Eeweg, die uitkomt op de Schoorse Zeedijk. Leunus legt uit: “Voor

ons is het belangrijk dat de stal tijdens de werkzaamheden goed bereikbaar blijft. We mogen met onze vrachtwagens niet door het dorp Schore. Die route is verboden voor vrachtverkeer. Vrachtwagens met bijvoorbeeld hooi, stro en mest, komen nu via de Eeweg. Als die route vanwege de versterking straks afgesloten is, zal er een alternatieve route moeten komen. Anders kan het vrachtverkeer ons bedrijf niet bereiken.”

Buitendijks versterken

Hoe Leunus aankijkt tegen het project? “We willen dat het veilig blijft om hier te wonen, dus ik vind de dijkversterking een goed initiatief. Wat ik wel zonde vind, is dat het niet mogelijk is om de dijk buitendijks te versterken in verband met Natura 2000. Ik denk dat dat veel minder

belastend is voor de infrastructuur. Daarnaast denk ik ook dat het goedkoper en effectiever is. Als buitendijks de juiste maatregelen getroffen worden, kan de natuur daar in mijn ogen juist een boost van krijgen.”

Bereikbaarheid bedrijf

“Tot nu toe vind ik dat we goed geïnformeerd zijn over de plannen. Daar heeft het project aardig wat werk ingestoken,” sluit Leunus af. “Ik ben niet naar de bijeenkomsten geweest. Als ik meer had willen weten, had ik dat natuurlijk wel kunnen doen. Ik heb er vertrouwen in dat het waterschap ervoor zal zorgen dat ons bedrijf bereikbaar blijft. Ik heb het idee dat ze daar goed in mee willen denken.”

“ONS AKKERBOUWPERCEEL LIGT DIRECT AAN DE TE VERSTERKEN DIJK”

Linda Veldhoen-de Regt is eigenaar van productiebedrijf FarmPack BV op bedrijventerrein de Smokkelhoek in Kapelle. Ook heeft ze samen met haar vader een akkerbouwbedrijf. Linda woont in de Willem-Annapolder, die grenst aan de polder van de dijkversterking. Een van hun akkerbouwpercelen ligt direct aan de te versterken dijk.

“Het perceel gebruiken we nu voor akkerbouw, we telen er onder andere suikermais en aardappelen op,” vertelt Linda. “Door de dijkversterking zullen we een deel van die grond moeten afstaan. Dat is voor ons lastig. We hebben al onze grond nodig om onze

bedrijfsvoering voort te zetten. Minder grond betekent immers dat je minder kunt telen, verwerken en verkopen. We willen niet minder gaan boeren. Daarom zijn we betrokken bij het project. Ik hoop dat er vervangende grond beschikbaar komt. De onderhandelingen voor de percelen moeten nog plaatsvinden.”

Veilig wonen

“De versterking van de dijk zal nodig zijn, dat is door het waterschap en de overheid berekend,” geeft Linda aan. “Ik sta ook dan ook wel achter het doel van het project, iedereen wil toch veilig kunnen blijven wonen in polders achter de zeedijken. We wonen nu eenmaal onder NAP, vandaar dat ik ook medewerking verleen. Wat ik jammer vind, is dat het niet mogelijk is om de dijk zeewaarts te versterken in verband met Natura 2000. Dat had in mijn ogen een hoop

gedoe geschied, maar daar kunnen we nu niets meer aan veranderen. Ik denk dat wel meer mensen het hiermee eens zijn.”

Voldoende gehoord en goed betrokken

Voor perceeleeigenaren organiseert het waterschap aparte bijeenkomsten. Linda: “Er wordt naar mijn idee geluisterd naar de input van de betrokkenen. Ik voel me daardoor gehoord en wordt goed betrokken bij het project. Het waterschap heeft in de eerste instantie veel informatie opgehaald en de grote lijnen gedeeld. Ik verwacht dat we dit jaar verdere terugkoppeling krijgen. En ik hoop dat we een goede overeenkomst bereiken voor vervangende grond.”

HANSWEERT IN VROEGERE TIJDEN

John Jansen (1952) is geboren en getogen in Hansweert. Hij verliet het dorp een aantal jaar om te studeren in Brabant. Na zijn studie keerde hij terug naar Hansweert en was hij 25 jaar onderwijzer. Daarna was hij zeven jaar wethouder in Reimerswaal. Hij heeft mooie herinneringen aan zijn jeugd in Hansweert en vertelt daar graag over.

“In mijn jonge jaren was Hansweert een levendig dorp,” vertelt John. “Het was altijd een grote drukte bij het Kanaal en de sluisen. Als kind ging ik naar de kleuterschool in Hansweert-Oost, vlak bij Maria-Oord. Samen met mijn broertje stak ik dan te voet de drie sluisen over. Een heel avontuur als kind. Dat is één van mijn oudste herinneringen aan de sluisen.”

Aanleg grote sluis en kledingwinkel in de Dijkstraat

“Het voetbalveld was ook in Hansweert-Oost en mijn opa en oma woonden in Maria-Oord. Als kind liep ik dus heel vaak over de sluisen,” herinnert John zich. “Mijn opa verhuisde begin vorige eeuw vanuit het noorden van het land naar Hansweert om te helpen bij de aanleg van de grote sluis. Hij trouwde met een meisje uit het dorp. Onze familie woont dus al heel lang in Hansweert. Mijn ouders hadden een kledingwinkel in de Dijkstraat. We waren thuis met zeven kinderen, dus er moest brood op de plank komen. Onze winkel was zeven

dagen in de week open. Ook op zondag, en dan kwamen er ook schippers die wat nodig hadden. Of vrouwen die nylons kochten voor de kerk. Het was hier altijd heel bedrijvig.”

Klein Antwerpen

“In mijn vrije tijd was ik altijd buiten te vinden,” vervolgt John. We zaten regelmatig bij het Kanaal. Dan verzamelden we namen van de schepen die langs voeren en die schreven we thuis op in een schriftje. We gingen ook vaak voetballen, vissen of zeepieren steken op de slikken, net voorbij Van der Straaten. Ik herinner me ook nog de prachtige zeedijk. Die was veel lager dan nu. Bij storm kwam het water tot aan de rand, de hele werf stond dan onder water. Op de dijk stonden ook kleine huisjes en aan het einde een café. Dat is later afgebrand. In die tijd had Hansweert rond de zeventien cafés. Het was daar altijd druk met al die schippers die langskwamen. Hansweert werd in die tijd ook wel Klein Antwerpen genoemd.”

De Groene Draeck door Hansweert

John heeft veel herinneringen aan het Kanaal en het sluisencomplex. “Een daarvan is toch wel heel bijzonder,” sluit John zijn verhaal af. “De Groene Draeck, het jacht van prinses Beatrix, kwam een keer door de sluisen bij Hansweert. Toenmalig koningin Juliana en prins Bernard waren aan boord, evenals prinses Beatrix. Maar er ging ook een gerucht dat haar vriend aan boord was. Wie dat was, was toen nog niet bekend. Maar dat trok toen veel bekijks en er was veel pers aanwezig. Ik was nog maar een kind, maar dat vergeet ik nooit meer.”

VRAGEN?

Heeft u vragen over het project Dijkversterking Hansweert in het algemeen of naar aanleiding van deze nieuwsbrief? Stuur dan een e-mail naar: hansweert@scheldestromen.nl. Onze medewerkers doen hun best om uw vragen zo snel mogelijk te beantwoorden. Kijk daarnaast voor meer informatie op de website van waterschap Scheldestromen: www.scheldestromen.nl/hansweert.

COLOFON

Eindredactie:
waterschap Scheldestromen
Vormgeving en fotografie:
waterschap Scheldestromen en 10uur

W scheldestromen.nl/hansweert
E hansweert@scheldestromen.nl
T 088 2461000
Maart 2021

WIJ WERKEN AAN WATERVEILIGHEID